

godišnji izvještaj

2010

godišnji izvještaj

2010

UVODNA RIJEČ I OKRUŽENJE U KOJEM SMO RADILI

Prošlu, 2010. godinu, obilježili su brojni događaji, od kojih nekolicina zaslužuje da se nađe na samom vrhu liste događanja koja su označila život u Bosni i Hercegovini. To su, prije svega, ukidanje viznog režima za građane BiH i poplave, i to u doslovnom i prenesenom značenju. S jedne strane, (pre)živjeli smo nezapamćene vodene bujice koje su nanijele milionske štete brojnim domaćinstvima širom BiH, a druge strane bili smo poplavljeni obećanjima političkih stranaka, koalicija i nezavisnih kandidata inspirisanih održavanjem opštih izbora u oktobru 2010. Ako znamo da smo za ove opšte izbore imali 8149 ovjerenih kandidata za mjesta u Predsjedništvu BiH, Predstavničkom domu Parlamenta BiH, entitetskim i kantonalnim skupštinama, te za pozicije predsjednika i potpredsjednika RS, možemo samo zamisliti kakvim sve obećanjima su bili zapljusnuti građani ove države.

Ni ovi opšti izbori nisu prošli bez podmetanja, medijskog navijanja i sumnji u njihovu regularnost, ali ono što ih razlikuje od prethodnih izbora je broj inicijativa i kampanja organizacija civilnog društva, praćenih internetskih aplikacijama, kojima se apelovalo na birače da razmisle prije nego daju svoj glas određenom kandidatu/kinji (Razglasaj, istinomjer, glasometar, oČISTimo PARLAMENTE, Ne budi matični broj, 101 razlog zašto glasati za žene, Nas je više, Naš izbor je žena, a vaš?, itd.).

No i pored svih ovih kampanja, izlaznost je bila manja od 60%, a broj izabranih žena nezadovoljavajući, što se donekle može objasniti njihovom nevidljivošću tokom predizborne kampanje. Naime, septembarski monitoring medija Helsinškog parlamenta građana pokazao je da su dnevni listovi u BiH, tokom mjesec dana predizborne kampanje, samo 4% tekstova posvetili ženi kandidatkinji naspram 47% tekstova u kojima se pojavio muški politički kandidat, kao jedini akter u tekstu.

Slabija prolaznost žena kandidata na izborima može se, donekle, objasniti i činjenicom da su pitanja ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini potisnuta u drugi plan i da još uvijek postoji otpor prema prihvatanju rodnog koncepta. Položaj žena u BiH društvu i prepreke u implementaciji domaćih i međunarodnih dokumenata koji se tiču zaštite i promocije ženskih ljudskih prava, analizirali smo u Alterntavinom izvještaju koji je dostavljen CEDAW komitetu. I pored napretka ostvarenog u stvaranju formalno pravnog okvira i javnih politika u oblasti zaštite ženskih ljudskih prava, Izvještaj je nedvosmisleno pokazao da žene u BiH nemaju ravnopravne mogućnosti učešća, nitu su dovoljno zastupljene u političkom odlučivanju u okviru zakonodavne, izvršne i sudske vlasti na svim nivoima.

U pregledu dešavanja koja su, po našem mišljenju, obilježila prošlu godinu, posebno mjesto zauzima i informacija da je u Republici Srpskoj počela s radom Agencija za upravljanje nelegalno stečenom imovinom.

Godinama se u BiH traži donošenje zakona o oduzimanju nelegalno stečene imovine kako bi se, konačno, stalo u kraj nezakonitom bogaćenju pojedinaca koji podižu velelepne vile, otvaraju fiktivne firme i kupuju vikendice sa bazenima i bijesna kola, i sve to naočigled običnog i osiromašenog naroda koji jedva sastavlja kraj s krajem. Naviknuti na nečinjenje vlasti i stalne opstrukcije "ovih" i "onih", narod jedva da se i osvrnuo na vijest da je počela da radi Agencija za upravljanje nelegalno stečenom imovinom. Narod je valjda zaključio da od toga nema ništa i da će se opet i iznova na udaru Agencije naći „sitni miševi“ i to samo da bi se opravdalo osnivanje još jedne u nizu administrativnih institucija koje žive na račun poreskih obveznika.

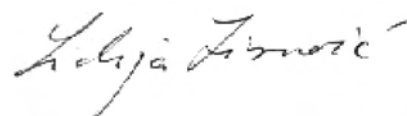
A šta bi entitet, ali i država BiH ako usvoji državni zakon o oduzimanju nelegalne imovine, mogli da dobiju? Sudeći prema izvještajima o radu sličnih agencija u susjedstvu i Evropi, mogli bi dobiti desetina miliona maraka koje bi se mogle iskoristiti za finansiranje sve većih socijalnih potreba običnog i osiromašenog naroda. Naime, vrijednost privremeno i trajno oduzete nelegalno stečene imovine u 2010. godini u Srbiji je iznosila više od 100 miliona eura, dok se u Italiji vrijednost imovine oduzete od kriminalnih grupa mjeri milijardama (tačnije prošle godine je od kriminalnih grupa u Italiji zaplijenjena imovina vrijedna oko četiri milijarde eura).

I tako, umjesto da se obraduju što će se budžet početi puniti od prodaje oduzete nelegalno stečene imovine, radnici u Republici Srpskoj zatečeni su, krajem 2010., najavom novog nameta – povećanjem poreza na lična primanja i neke od doprinosa.

Za to vrijeme Helsinški parlament građana aktivno je radio sa različitim marginalizovanim grupama, nastojeći njihove probleme približiti javnosti i adresirati ih relevantnim institucijama. U tom smislu, nastavili smo zagovarati izmjene i dopune Porodičnog zakona RS kako bi se omogućilo prepoznavanje i definisanje kategorije samohrani roditelj u tekstu zakona, ustanovili smo novinarsku nagradu Srđan Aleksić koja je namjenjena novinarima iz BiH koji profesionalno izvještavaju o marginalizovanim grupama i čiji tekstovi/prilozi rezultiraju konkretnim pomacima u praksi, dodijelili smo i izvjestan broj manjih grantova lokalnim ženskim organizacijama u cilju pokretanja akcija i osnaživanja žena na lokalnom nivou, naročito u manjim i ekonomski nerazvijenim područjima i inicirali smo potpisivanje Memoranduma o razumjevanju između gradova Pula i Banjaluka i udruženja nacionalnih manjina koja djeluju u ovim gradovima, koji bi trebalo da omogući bolju i efikasniju razmjenu i saradnju i zajedničko učešće Pule i Banjaluke u regionalnim projektima.

Pomenuli smo neke od aktivnosti, a njih je i u 2010. bilo mnogo, o čemu se možete informisati u izvještaju koji je pred vama. A naš rad ne bi bio moguć da nismo imali podršku naših donatora, partnerskih organizacija, novinara i novinarki, parlamentarki i predstavnika lokalne vlasti i građana i građanki BiH. Zahvaljujemo se svima koji su direktno ili indirektno bili uključeni u naše aktivnosti i koji prepoznaju i podržavaju naš rad u kojem se rukovidimo željom da stvaramo ambijent u kojem svako od nas može da vodi dostojanstven i ispunjen život, bez obzira na nacionalni, polni, obrazovni, ekonomski ili neki drugi status.

Lidija Živanović
Izvršna direktorica

O NAMA

Helsinški parlament građana (HPG) Banja Luka je registrovan 16. avgusta 1996. godine kao lokalna nevladina organizacija u Republici Srpskoj/Bosni i Hercegovini. Od tog vremena HPG Banja Luka je aktivno uključen u promociju, jačanje i povezivanje civilnih inicijativa na lokalnom i regionalnom nivou i radi na pomirenju i osnaživanju marginalizovanih društvenih grupa za političko djelovanje.

Naša misija: HPG je organizacija koja podržava i stimuliše autonomnost i slobodu svih građana, uključivanjem marginalizovanih društvenih grupa, naročito žena i mladih, u demokratske procese.

Naša vizija: Društvo jednakih mogućnosti za sve.

Prioriteti djelovanja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka:

- Osnaživanje marginalizovanih grupa, posebno žena, mladih i manjinskih grupa, za političko djelovanje i unapređenje svog položaja u društvu,
- Uticaj na institucije vlasti u Bosni i Hercegovini radi unapređenja zakona i javnih politika prema ovim grupama,
- Povećanje zastupljenosti i boja prezentacija žena, mladih i manjina u medijima,
- Jačanje svijesti građana i građanki u Bosni i Hercegovini o diskriminaciji marginalizovanih grupa i mehanizmima zaštite njihovih prava,
- Jačanje saradnje sa drugim organizacijama i institucijama u Bosni i Hercegovini, ali i na međunarodnom nivou,
- Približavanje obrazovnih programa, literature, znanja i vještina u vezi sa izgradnjom mira, razvojem civilnog društva i ljudskim pravima građanima i građankama BiH,
- Kontinuirano usavršavanje osoblja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka i rad na održivosti organizacije.

HPG Banja Luka je u 2010. godini provodio svoje aktivnosti u dva programska područja:

- Jačanje civilnog društva i transformacija javne vlasti u servis građana
- Zalaganje za rodnu jednakost

Edukativni programi – HPG Banja Luka okuplja trenerice i trenere koji za potrebe ove i drugih organizacija vode obuku iz oblasti: jačanja kapaciteta nevladinih organizacija (strateško planiranje, fundraising, kampanja, odnosi sa javnošću...), nenasilne komunikacije, rješavanja sukoba, ljudskih prava i ravnopravnosti polova. Na ovaj način HPG Banja Luka promoviše svoje ciljeve i politiku i drugim društvenim grupama koje nisu direktno obuhvaćene projektima, a doprinosi i finansijskoj održivosti organizacije.

programsko područje/

JACANJE CIVILNOG DRUSTVA I TRANSFORMACIJA JAVNE VLASTI U SERVIS GRAĐANA

Ciljevi ovog programskog područja su izgradnja i jačanje demokracije kroz podizanje svijesti građana o demokratskim principima i procesima, ohrabrivanje građana da pokreću različite inicijative i učestvuju u donošenju odluka na svim nivoima vlasti. Kroz različite aktivnosti u okviru ovog programskog područja nastojimo uspostaviti što bolju saradnju između građana i institucija vlasti.

U okviru programskog područja u 2010. godini realizovali smo dio aktivnosti u okviru projekata „X-press – socijalna inkluzija kroz medije“, „Susjedstvo – afirmacija multikulturalizma i saradnje na opštinskom nivou u zemljama Zapadnog Balkana“ i „Socijalnom inkluzijom i integracijom ka aktivnom građanstvu“ koji partnerski radimo sa Biroom za ljudska prava Tuzla.

X – PRESS: SOCIJALNA INKLUZIJA KROZ MEDIJE

Projekat X-Press je počeo sa realizacijom u decembru 2008. godine i trajaće do juna 2011. godine, a implementiraju ga tri organizacije: Fondacija Cure i Udruženje mladih novinara RS - UMNORS, kao partneri i Helsinški parlament građana Banjaluka kao nosilac projekta, uz finansijsku podršku Evropske unije i Fondacije Fridrih Ebert.

Cilj projekta je poboljšanje položaja marginalizovanih i ranjivih grupa u bh društvu i borba protiv diskriminacije putem zajedničkih akcija nevladinih organizacija i medija.

Projekat je usmjeren na izgrađivanje saradnje između medija i udruženja marginalizovanih i ranjivih grupa, kao i nevladinih organizacija uopšte. Namjera projekta je da, s jedne strane, utiče na medije da što profesionalnije i češće izvještavaju o marginalizovanim i ranjivim grupama i njihovim udruženjima, i da, s druge strane, utiče na relevantne institucije da poboljšaju javne politike i praksu prema ovim kategorijama stanovništva.

AKTIVNOSTI

- 22 „doručka sa novinarima“ – mjesečne sesije u Banjaluci i Sarajevu na kojima novinari i predstavnici udruženja marginalizovanih grupa razgovaraju o problemima i potrebama pojedinih marginalizovanih grupa. Na doručcima održanim tokom 2010. godine u fokusu su bile različite teme: ekologija i nezakonita izgradnja malih hidroelektrana na Sani i Vrbasu, siromaštvo i povećanje broja korisnika javnih kuhinja, zapošljavanje osoba sa invaliditetom, medijsko izvještavanje o autizmu, žene u oružanim snagama BiH, položaj samohranih roditelja u BiH društvu, politička prava nacionalnih manjina, kultura za koju se izdvajaju simbolična sredstva, opasnosti od mina i potrebi da se deminira još 1555 kvadratnih kilometara u BiH, maloljetnička delikvencija, psihičko, ekonomsko i seksualno nasilje nad ženama, koje se teže prepoznaje i o kojima se rjeđe izvještava, itd.
- Iz štampe je izišao rječnik politički korektnog govora pod nazivom Rječnik različitosti, u sklopu koga je prikupljeno i objašnjeno 176 termina koji se direktno ili indirektno odnose na ljudska prava marginalizovanih društvenih grupa. Rječnik treba da pomogne novinarima u svakodnevnom radu, kao i studentima novinarstva.
- Zajedno sa Rječnikom različitosti štampan je i Priručnik za izvještavanje o marginalizovanim grupama, koji je prije svega namijenjen studentima novinarstva, ali i mladim novinarima. Priručnik treba da upozna studente i novinare sa pojmovima diskriminacije i marginalizacije i da im da smjernice za profesionalno izvještavanje o različitim marginalizovanim grupama u društvu.
- Održane su i četiri radionice za studente novinarstva o profesionalnom novinarskom izvještavanju o marginalizovanim i ranjivim grupama, i to u Sarajevu, Banjaluci, Tuzli i Mostaru. Na radionicama studenti su mogli da čuju šta su to marginalizovane grupe, šta je to diskriminacija, stereotipno izvještavanje, govor mržnje i na šta novinari treba da obrate pažnju kada izvještavaju o ovim specifičnim društvenim grupama.

Konferencija „Profesionalni i etički standardi u izvještavanju o marginalizovanim i ranjivim grupama“, oktobar 2010, Sarajevo

- Održana je i konferencija pod nazivom „Mediji i NVO: između skepticizma i partnerstva“, na kojoj se razgovaralo o ustanovljavanju antidiskriminacione novinarske nagrade Srđan Aleksić čiji cilj je afirmacija i promocija profesionalnog medijskog izvještavanja o marginalizovanim grupama u Bosni i Hercegovini koje rezultira konkretnim akcijama i pomacima u praksi. Pored toga, na konferenciji je otvoreno pitanje kako poboljšati saradnju između NVO i medija i kako inicirati zajedničke akcije medija i nevladinih organizacija. Na konferenciji je učestvovalo 50 učesnika iz nevladinog sektora u BiH.
- Održana je i dvodnevna konferencija u Sarajevu u oktobru 2010. godine pod nazivom „Profesionalni i etički standardi u izvještavanju o marginalizovanim i ranjivim grupama“, koja je okupila više od 40 učesnika iz cijele Bosne i Hercegovine. Na konferenciji su učestvovali predstavnici medija, predstavnici udruženja marginalizovanih grupa, eksperti za pitanja medija i organizacija civilnog društva. Jedna od tema konferencije bili su i novi mediji i on-line novinarstvo.

REZULTATI

- Više od 150 novinara, koji su prisustvovali „doručcima sa novinarima“, upoznato sa problematikom pojedinih udruženja marginalizovanih grupa, kao i sa specifičnom terminologijom i pristupom prema

ovim društvenim grupama, što je rezultiralo objavljivanjem više od 100 priloga u medijima o položaju i problemima marginalizovanih i ranjivih grupa i povećanju njihove vidljivosti u javnosti;

- Priručnik za profesionalno izvještavanje o marginalizovanim grupama i Rječnik različitosti uvršteni u bibliotečki fond univerziteta u Tuzli, Banjaluci i Sarajevu i distribuirani široj javnosti;
- Putem četiri radionice, 100 studenata/ica novinarstva i komunikologije senzibilisano za izvještavanje o marginalizovanim grupama;
- Ustanovljena antidiskriminaciona novinarska nagrada Srđan Aleksić koja će se dodjeljivati za novinarska ostvarenja koja afirmišu i promovišu profesionalno medijsko izvještavanje o marginalizovanim grupama u Bosni i Hercegovini i potpisan sporazuma između RTRS i Helsinškog parlamenta o medijskom pokroviteljstvu novinarske nagrade, prve ovakve vrste u BiH.

PLANOVI ZA 2010.

U 2011. godini planirano je da se organizuje još osam doručaka sa novinarima, dvije radionice za studente novinarstva i komunikologije i jedna konferencija o profesionalnim i etičkim standardima u izvještavanju o marginalizovanim grupama na kojoj će biti, kao kruna cjelokupnog projekta, dodijeljene novinarske nagrade Srđan Aleksić za najbolja novinarska ostvarenja iz oblasti izvještavanja o marginalizovanim grupama.

Radionica za studente novinarstva, jun 2010, Banjaluka

SUSJEDSTVO - AFIRMACIJA MULTIKULTURALIZMA I SARADNJE NA OPŠTINSKOM NIVOU U ZEMLJAMA ZAPADNOG BALKANA

Dvogodišnji projekat "Susjedstvo - afirmacija multikulturalizma i saradnje na opštinskom nivou u zemljama Zapadnog Balkana" pokrenuli su u maju 2009. godine Helsinški parlament građana Banja Luka, Centar za regionalizam Novi Sad, Udruga za zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda Pula, Helsinški monitor za ljudska prava Slovenije i Savez nacionalnih manjina RS. "Susjedstvo" je logički nastavak ranijih projekata Helsinškog parlamenta građana koji su bili usmjereni na jačanje organizacionih kapaciteta nacionalnih manjina i rješavanje njihovih problema, sa naglaskom na lokalni nivo gdje se i ispoljava najviše potreba nacionalnih manjina za zadovoljenjem njihovih osnovnih prava. Naime, na ovom, lokalnom nivou, nacionalne manjine mogu se, putem učešća u vlasti ili konsultacija sa vlastima, efikasno izboriti za očuvanje svog identiteta, ali i osjećati se istinskim pripadnicima društva u kojem žive. Upravo zbog toga Helsinški parlament građana se i opredijelio za rad na lokalnom nivou, koji će, nadamo se, omogućiti udruženjima nacionalnih/etničkih manjina da aktivnije učestvuju u izmjenama i kreiranjima lokalnih politika koje se tiču njihovog statusa.

U skladu sa tim, glavni cilj projekta je da poboljša komunikaciju i saradnju između nacionalnih manjina i opštinskih vlasti u cilju zajedničkog jačanja promanjinskih lokalnih politika i zajedničkog rješavanja problema sa kojima se nacionalne manjine susreću u ostvarivanju svojih prava i zadovoljenju potreba. Projekat finansira Evropska unija.

AKTIVNOSTI U 2010.

- Prezentovana studija "Prava nacionalnih manjina i lokalne politike – Studija o primjeni standarda zaštite prava pripadnika nacionalnih manjina u BiH, Srbiji, Hrvatskoj i Sloveniji", koja je uključila rezultate tromjesečnog istraživanja o položaju i načinu zadovoljavanja potreba nacionalnih manjina na lokalnom nivou, i analizu usklađenosti opštinskih dokumenata sa međunarodnim i domaćim pravnim normama i standardima koji se odnose na zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina. Na prezentacijama je naglašeno da je neophodno uspostaviti redovnu komunikaciju između nacionalnih manjina i njihovih odbornika u lokalnim skupštinama, jačati kapacitete manjina za aktivno učešće u lokalnoj vlasti i izradi lokalnih politika, uvesti jasne kriterije za finansiranje i raspodjelu sredstava udruženjima nacionalnih manjina, te educirati manjine za pokretanje inicijativa od interesa.
- Održane tri regionalne radionice u cilju unapređenja saradnje i razmjene iskustava u planiranju opštinskih politika. Radionice su održane u Banjoj Luci, Puli i Novom Sadu i okupile su više od 100 predstavnika opštinske izvršne i zakonodavne vlasti i predstavnika nacionalnih manjina. Ono što je posebno dogovoreno na ovim radionicama je insistiranje na dosljednoj primjeni zakona o zaštiti nacionalnih manjina, neophodna dorada zakona na lokalnom nivou, bolja saradnja između samih udruženja u artikulisanju potreba i zajedničkog istupanja prema vlastima, izrada programa za lokalne odbornike kako bi dobili jasan uvid o potrebama i interesima nacionalnim manjinama i obavezna saradnja lokalne vlasti sa manjinama u izradi manjinskih politika.

Regionalna radionica u Puli, septembar 2010.

- Inicirano potpisivanje Memoranduma o saradnji između gradova Pula i Banja Luka i udruženja Italijana, Makedonaca, Mađara, Roma i Slovenaca ovih gradova, kojim se utvrđuje saradnja na realizaciji prekograničnih projekata i aktivnosti koje podrazumijevaju poboljšanje položaja nacionalnih manjina, jačanje interkulturalnog dijaloga i širenje duha multikulturalnosti. Glavne odredbe ovog memoranduma su da će gradovi podržati saradnju po pitanjima nacionalnih manjina u cilju regionalne promocije kulturnog naslijeđa nacionalnih manjina, zajedničko održavanje kulturnih manifestacija, promociju manjinskih jezika, saradnju na polju ekonomije i turizma i zajedničko apliciranje za dostupne fondove za prekograničnu saradnju. Svečano potpisivanje sporazuma je planirano za kraj marta 2011.
- Održan je niz lokalnih radionica koje su za cilj imale realizaciju zaključaka regionalnih radionica prilagođenih lokalnim uslovima i potrebama. Lokalne radionice u BiH, koje smo organizovali u Tuzli, Prijedoru i Banjaluci, dovele do značajnih pomaka koji se ogledaju u unapređenju saradnje između odbornika iz reda nacionalnih manjina i manjinskih udruženja, koje, ranije, skoro nije ni bilo, i u uspostavljanju i poboljšanju saradnje nacionalnih manjina i opštinskih savjeta ili komisija za pitanja nacionalnih manjina.

U Banjoj Luci je čak pokrenuta inicijativa prema Skupštini grada da predstavnike nacionalnih manjina u svojstvu posmatrača uključi u Savjet za nacionalne manjine, a da, nakon sljedećih lokalnih izbora, oni dobiju status stalnih članova Savjeta, a što je u skladu sa pravilnikom o radu Savjeta koji kaže da, pored odbornika iz Skupštine, pravo učešća u ovom tijelu imaju i predstavnici nacionalnih manjina.

Strateško planiranje za udruženja nacionalnih manjina grada Banjaluka, oktobar 2010.

Još jedan značajan rezultat lokalnih radionica je i ideja za formiranje Saveza nacionalnih manjina u opštini Tuzla. Naime, umrežavanjem u Savez, udruženja nacionalnih manjina bi imali osnovu za potraživanje zajedničkog prostora za Savez, koji bi ujedno koristila i sva opštinska udruženja nacionalnih manjina, stekla bi se osnovu za iniciranje uvođenja posebne budžetske stavke za finansiranje Saveza i udruženja nacionalnih manjina koji se trenutno tretiraju kao sve ostale nevladine organizacije, te bi Savez mogao kanalisati pitanja od zajedničkog interesa svih manjina u opštini, a opština bi, s druge strane, dobila tijelo za komunikaciju koje predstavlja sva udruženja nacionalnih manjina na području tuzlanske opštine.

- Organizovan je niz prekograničnih posjeta predstavnika udruženja nacionalnih manjina i predstavnika opštine u cilju uspostavljanja saradnje i razmjene uspješnih primjera iz prakse. Posebno želimo istaći susret Roma iz Tuzle i Bujanovca, koji su razgovarali o zajedničkim aktivnostima na polju zapošljavanja i ekonomskog položaja Roma, obrazovanja Roma i rodne jednakosti, sa dogovorom za realizovanje zajedničkih projekata sa ovom tematikom.
- Odštampana je brošura "Nacionalne manjine u susjedstvu", koja je predstavila značajne podatke iz kulture, istorije i tradicije nacionalnih manjina u BiH, Hrvatskoj i Srbiji. Brošura je urađena sa ciljem da se široj javnosti predstavi bogato naslijeđe nacionalnih manjina koje se njeguje u njihovom susjedstvu i time utiče na uvažavanje i prihvatanje nacionalnih manjina u lokalnim zajednicama.
- U sklopu projekta održali smo i radionicu u Banjaluci o strateškom planiranju udruženja nacionalnih manjina koja se fokusirala na: promociju rada nacionalnih manjina u zajednici i omasovljenje članstva u udruženjima, sa naglaskom na mlade; pripremu za sljedeće lokalne izbore, odabir kandidata iz reda nacionalnih manjina i edukaciju biračkog tijela nacionalnih manjina za proces glasanja; jačanje kapaciteta za lobiranje izmjena BiH Izbornog zakona i Zakona o zaštiti nacionalnih manjina; uvođenje mehanizama za regionalnu saradnju i jačanje kapaciteta za pisanje projekata, te razvoj turističke i ekonomske saradnje udruženja nacionalnih manjina u regionu.

REZULTATI

- lokalne vlasti devet opština obuhvaćenih projektom prihvatile studiju „Prava nacionalnih manjina i lokalne politike“ kao osnovu za unapređenje položaja nacionalnih manjina na lokalnom nivou
- uspostavljena redovna komunikacija između udruženja nacionalnih manjina i odbornika iz reda nacionalnih manjina u cilju razmjene informacija
- odbornik iz reda nacionalnih manjina lobirao za povećanje budžeta za finansiranje nacionalnih manjina u Gradu Banja Luka
- nacionalne manjine uputile prijedlog da budu uključene u rad banjalučkog skupštinskog Savjeta za nacionalne manjine
- nacionalne manjine na regionalnom nivou dogovorile saradnju iz oblasti turizma i ekonomije
- dogovoreno potpisivanje Memoranduma o saradnji i promociji kulture i tradicije nacionalnih manjina između gradova Banja Luka i Pula i udruženja nacionalnih manjina iz ovih gradova
- lokalne vlasti opredijeljene za zajedničko apliciranje za IPA fondove u partnerstvu sa udruženjima nacionalnih manjina na regionalnom nivou
- nacionalne manjine počele raditi na pripremama za sljedeće lokalne izbore i edukaciji svog biračkog tijela
- podignuta svijest javnosti o važnosti bogatog kulturnog naslijeđa nacionalnih manjina.

PLANOVI ZA 2011.

Potpisivanje Memoranduma o saradnji između gradova Pula i Banja Luka i udruženja nacionalnih manjina iz ova dva grada;

Štampanje, distribucija i prezentacija Vodiča za saradnju nacionalnih manjina i institucija lokalne vlasti; Prezentacija dokumentarnog filma koji predstavlja položaj nacionalnih manjina u BiH, Srbiji i Hrvatskoj, kao i značajna ostvarenja projekta Susjedstvo;

Regionalni seminar koji će se fokusirati na pitanja iz oblasti nacionalnih manjina za koje su zadužene državne vlasti, a koje predstavljaju prepreku za bolje ostvarenje prava nacionalnih manjina na lokalnom nivou.

INTEGRACIJOM I SOCIJALNOM INKLUZIJOM KA AKTIVNOM GRADANSTVU

Biro za ljudska prava Tuzla i Helsinški parlament građana Banja Luka su krajem 2008. godine počeli sa implementacijom dvogodišnjeg partnerskog projekta „Integracijom i socijalnom inkluzijom ka aktivnom građanstvu“ čiji je cilj doprinijeti boljoj primjeni međunarodnih pravnih mehanizama zaštite ljudskih prava socijalno isključenih grupa i osigurati reformu postojećih politika i praksi o socijalnoj zaštiti u Bosni i Hercegovini. Projekat finansijski podržava Evropska unija, odnosno Delegacija Evropske komisije u BiH kroz EIDHR program. Helsinški parlament građana Banja Luka kao partnerska organizacija provodi projektne aktivnosti u dvije opštine RS - Doboju i Banjaluci.

Tokom 2009. godine urađeno je istraživanje o stanju socijalne isključenosti sedam marginalizovanih kategorija stanovništva u pet gradova BiH (Banja Luka, Doboju, Brčko, Gračanica i Tuzla), a analiza dobijenih podataka objavljena je u publikaciji pod nazivom „Socijalno isključeni danas, a sutra?“. Pored ovog istraživanja, urađena je i analiza entitetskih zakona i njihove usklađenosti sa Evropskom socijalnom poveljom, a rezultati ove analize su publikovani pod nazivom „Evropska socijalna povelja u našem zakonodavstvu“.

Na osnovu dobijenih podataka i uvida u složenost diskriminatornih zakonskih propisa naspram pojedinih socijalno isključenih grupa, Helsinški parlament građana je pokrenuo kampanju „Član koji nedostaje“, koja je usmjerena na poboljšanje položaja samohranih roditelja u RS. U tom smislu, a u saradnji sa još 12 nevladinih organizacija i relevantnih institucija, inicirali smo izmjene i dopune Porodičnog zakona RS kako bi obezbijedili zakonsko prepoznavanje ove kategorije stanovništva.

Tokom 2010. godine većina naših aktivnosti bila je usmjerena na zalaganje i lobiranje za izmjene i dopune Porodičnog zakona RS, ali i na promovisanje socijalnog partnerstva i dijaloga i multisektoralnog pristupa na lokalnom nivou, kroz jedinstveno planiranje i razvoj politika u oblasti socijalne zaštite.

Okrugli sto „Izmjene i dopune Porodičnog zakona RS“, 27. maj 2010, Banja Luka

Radionica „Socijalno uključivanje i prava socijalno isključenih“, 9. septembar 2010, Dobojo

AKTIVNOSTI

Aktivno zalaganje za izmjene i dopune Porodičnog zakona RS nastavljeno je i u 2010. godini kroz još osam sastanaka sa relevantnim ministarstvima, institucijama i nevladinim organizacijama. Na našu inicijativu Ministarstvo pravde RS imenovalo je radnu grupu od 8 članova koja će raditi na tekstu izmjena i dopuna Porodičnog zakona RS.

U okviru ovih zalagačkih aktivnosti organizovali smo i okrugli sto „Izmjene i dopune Porodičnog zakona RS“, koji je okupio predstavnike ministarstva, institucija, nevladinih organizacija, medija, kao i članove radne grupe koja će raditi na tekstu izmjena i dopuna Porodičnog zakona. Na okruglom stolu su dobijene kvalitetne preporuke koje će pomoći članovima radne grupe u izradi zakonskih rješenja radi unapređenja položaja samohranih roditelja i njihove djece. U okviru kampanje „Član koji nedostaje“ distribuirano je i 250 pamfleta u 7 gradova Republike Srpske u kojima su naše partnerske organizacije i kroz druge aktivnosti informisale javnost o pokrenutim izmjenama Porodičnog zakona RS i položaju samohranih roditelja i njihove djece u našem društvu.

Održana su i dva sastanka sa predstavnicima lokalnih vlasti Doboja i Banjaluke, na kojima je obezbijeđena podrška lokalne samouprave za dalju implementaciju projektnih aktivnosti u ova dva grada.

Kako bi osnažili udruženja koja zastupaju socijalno isključene kategorije, u Banjaluci i Doboju smo organizovali edukaciju za članove udruženja koji su, ovim putem, informisani o svim relevantnim domaćim i međunarodnim dokumentima koji pokriva-ju socijalno isključene kategorije i osposobljeni za bolje i aktivnije učešće u reforma-ma.

Kroz tri sastanka krajem 2010. godine sa predstavnicima nevladinih organizacija i lokalne samouprave Doboja i Banjaluke, započeli smo kampanju za osnivanje Savjeta za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu u opštini Doboj i kampanju za unapređenje saradnje između Savjeta za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu Skupštine Grada Banjaluka i nevladinih organizacija, kako bi se dugoročno obezbjedilo učešće socijal-no isključenih grupa u kreiranju javnih politika o socijalnoj zaštiti na lokalnom nivou vlasti.

Kao partnerska organizacija Birou za ljudska prava Tuzla učestvovali smo i u organi-zovanju edukacije za socijalne radnike i predstavnike privrednih komora, ekonomsko-socijalnih savjeta, poslodavaca i sindikata, kako bi se unaprijedio pristup socijalnih radnika socijalno isključenim kategorijama i promovisao uključivi ekonomski razvoj za socijalno isključene grupe.

REZULTATI

- Pokrenute izmjene i dopune Porodičnog zakona i formirana radna grupa od 8 članova koja će raditi na tekstu izmjena i dopuna Porodičnog zakona RS.
- Definisan amandman na Porodični zakon RS koji predviđa ugradnju definicije samohranog roditelja u ovaj zakon i koji kaže da su samohrani roditelji svi roditelji koji se samostalno brinu o svojoj djeci.
- Obezbjeđena podrška predstavnika lokalne samouprave Doboja i Banjaluke za implementaciju projektnih aktivnosti na lokalnom nivou.
- 37 učesnika iz 20 udruženja informisano o međunarodnim i domaćim dokumenti-ma koji pokrivaju socijalno isključene kategorije i osposobljeno za bolje i aktivnije učešće u reformama.
- Podržano osnivanje Savjeta za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu opštine Doboj i unaprjeđenje saradnje između Savjeta za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu Skupštine Grada Banja Luka i nevladinih organizacija na području banjalučke opš-tine.

PLANOVI ZA 2011.

Završetak projekta "Integracijom i socijalnom inkluzijom ka aktivnom građanstvu" planiran je za 15. februar 2011. Plan je da se do kraja implementacije projekta orga-nizuju još dvije radionice u Banjaluci i Doboju na kojima će se izraditi akcioni plan za unaprjeđenje saradnje između Savjeta za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu Skupštine Grada Banja Luka i nevladinih organizacija na području grada i akcioni plan djelovanja Savjeta za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu opštine Doboj.

programsko područje/

ZALAGANJE ZA RODNU JEDNAKOST

Opšti cilj programskog područja je smanjenje svih oblika rodne diskriminacije i stvaranje okruženja u kojem žene i muškarci imaju jednake mogućnosti. Realizujemo ga kroz umrežavanje i podršku inicijativama u vezi sa rodnim pitanjima, osnaživanje žena koje su trenutno najveća marginalizovana grupa za učešće u javnom i političkom životu, edukaciju žena i muškaraca o pitanjima rodne jednakosti, treninge za žene u razvijanju različitih vještina, kampanje, istraživanja i analize javnih politika.

U okviru programskog područja u 2010. godini realizovali smo sljedeće projekte: "Žena danas 14", „Partnerstvo za promjenu – podrška implementaciji Zakona o ravnopravnosti polova u BiH“, „Nas je više II“, „Jačanje položaja žena i razvoj ljudskog kapitala u opštini Mrkonjić Grad“, kao partneri Centra za istraživanja i studije „GEA“, a nastavili smo pružati partnersku podršku realizaciji projekta „Žena i pravo“, čije nositeljice su Udružene žene iz Banjaluke.

ŽENA DANAS – FAZA 14

Kontinuiranim radom i zalaganjem za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena i stvaranje okruženja u kojem će žene i muškarci imati iste mogućnosti, okončali smo i četrnaestu godinu rada na projektu Žena danas, zajedno sa partnerskom organizacijom »Udružene žene« iz Banja Luke, uz podršku Fondacije »Kvinna Till Kvinna« iz Švedske.

Specifični ciljevi projekta u 2010. godini su bili povećanje broja i uticaja žena u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na entitetskom i državnom nivou nakon parlamentarnih izbora i povećanje rodno osjetljivih i odgovornih politika na lokalnom nivou.

AKTIVNOSTI

- Četiri sastanka Savjetodavnog odbora na kojima smo, zajedno sa ženama iz različitih sektora, dogovarale teme javnih tribina i akcije zalaganja.
- Povodom 8. marta Međunarodnog dana žena, uz dodatnu finansijsku podršku Administrativne službe grada Banja Luke, organizovale smo izložbu radova šticećica Sigurne kuće u Banjaluci pod nazivom "Sigurna kuća – siguran dom".
- Četiri javne tribine održane su u Banjoj Luci u okviru ciklusa Aktuelni trenutak o temama: "8. Mart 2010. - jednaka prava, jednake mogućnosti – napredak za sve ljude", "Ekonomija brige - (ne)ravnopravnost polova u radu, zapošljavanju i pristupu resursima", "Javni servisi – žene i predizborna kampanja" i "Nevidljive žene - monitoring medija u predizbornoj kampanji".
- Sastanci sa opštinskim komisijama za ravnopravnost polova opština Prijedor, Gradiška, Novi Grad i Kozarska Dubica tokom kojih smo razgovarali o postignutim rezultatima, problemima sa kojima se susreću i planovima za budući rad.
- Produkcija kratkometražnog filma „Ja to mogu“ koji prati sedam dana u životu jedne kandidatkinje u toku predizborne kampanje koji je korišten kao edukativni materijal na radionicama.
- Dvije radionice političarki iz zapadnog dijela Republike Srpske - „Priprema za izbornu kampanju“ u Neumu i „Javno zagovaranje i medijsko predstavljanje“ u Laktašima.
- U okviru kampanje Ženske mreže BiH pod sloganom „ Naš izbor je žena, a Vaš“ organizovale smo uličnu akciju i premijeru filma „Ja to mogu“.
- Okrugli sto „Žene i parlamentarni izbori 2010. godine“, tokom kojeg smo evaluirali izborne rezultate i identifikovale probleme koji dovode do diskriminacije žena u političkom životu.
- Pres konferencija povodom početka kampanje „16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja“, koja se svake godine obilježava u periodu od 25. novembra - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama do 10. decembra – Međunarodnog dana ljudskih prava, na kojoj smo novinare upoznale sa temom ovogodišnje kampanje i rezultatima borbe protiv nasilja u porodici na području banjalučke regije.
- Pet TV emisija na javnom servisu Republike Srpske – RTRS, sa ciljem upoznavanja šire javnosti sa projektnim aktivnostima.
- Na kraju, kao i proteklih godina, odštampana je i brošura „Žena danas XIV“ sa pregledom svih realizovanih aktivnosti.

REZULTATI

- 124 građanki/a iz Banje Luke je aktivnim učešćem na tribinama iskazalo stav i učestvovalo u formulisanju zaključaka na teme koje su predstavljene na javnim tribinama;
- 46 mladih političarki i kandidatkinja na izbornih listama unaprijedilo vještine o javnom zagovaranju, medijskom predstavljanju i kreiranju i vođenju predizborne kampanje;
- Uputili zahtjev za usaglašavanjem Izbornog sa Zakonom o ravnopravnosti polova BiH i zatražili da se u konačnoj verziji izmjena Izbornog zakona ispoštuje kvota od minimum 40 posto žena na kandidatskim listama;

ODLUKA SUDA BIH STIGLA NAKON TRI I PO GODINE

Helsinški parlament građana Banja Luka i Udružene žene konačno su, nakon tri i po godine, dobile odgovor od Suda BiH u vezi sa tužbom koju su podnijele u martu 2007. godine protiv Centralne izborne komisije BiH zbog verifikovanja mandata članovima Savjeta ministara BiH među kojima nije bila nijedna žena!

U rješenju koje nam je od Suda BiH stiglo 16. decembra, navodi se da se tužba odbacuje. Sud nije ni razmatrao predmet naše tužbe, već ju je odbacio iz „procesno-pravnih“ razloga, navodeći da predmet njihovih razmatranja može da bude samo konačni upravni akt, a da odluka Centralne izborne komisije o verifikaciji mandata članovima Savjeta ministara BiH to nije!

U tužbi koju su podnijeli Helsinški parlament građana i Udružene žene je bilo jasno navedeno da je Centralna izborna komisija, verifikujući muški sastav Savjeta ministara BiH, direktno prekršila Zakon o ravnopravnosti polova čiji član 15 propisuje „ravnomjernu zastupljenost oba pola u organima odlučivanja na svim nivoima“, ali i član 7 UN Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (Aneks I Ustava BiH).

S obzirom da je Centralna izborna komisija ignorisala naša upozorenja i s obzirom da su se gender mehanizmi proglasili nenadležnim po ovom pitanju, bili smo prinuđeni da zaštitu ženskih ljudskih prava – pravo na ravnopravno učešće u javnom i političkom životu- zatražimo sudskim putem.

Helsinški parlament građana i Udružene žene neće odustati od nastojanja da se obezbijedi dosljedna primjena svih zakona, uključujući i Zakon o ravnopravnosti polova BiH, čije odredbe i dalje ostaju mrtvo slovo na papiru! Jer, kako drugačije tumačiti konstantno ignorisanje i izbjegavanje primjene ovog zakona, kako od najviših organa zakonodavne i izvršne vlasti, tako i od sudske vlasti koja je za sedam godina donijela, slovom i brojem, dvije presude na osnovu Zakona o ravnopravnosti polova!

- Uputili apel predsjedniku RS i parlamentarnim političkim strankama da se prilikom formiranja Vlade RS vodi računa o ravnopravnosti polova. Na čelo 5 od 16 ministarstava Vlade RS imenovane su žene;
- Kroz TV emisije doprinijeli da žene kandidatkinje budu vidljivije u predizbornoj kampanji;
- Produkcijom kratkometražnog filma „Ja to mogu” upoznali širu javnost sa teškoćama sa kojima se kandidatkinje susreću tokom predizborne kampanje, obezbijedili materijal koji ćemo koristiti za buduće edukativne radionice za političarke i kopije distribuirali članicama Ženske mreže BiH;
- Doprinijele da najveći broj kandidatkinja za Narodnu skupštinu Republike Srpske bude izabrano iz izborne jedinice 2 u kojoj smo djelovale;
- Zahvaljujući saradnji sa našim organizacijama, Radio televizija Republike Srpske je izabrala „Udružene Žene” Banja Luka za strateškog partnera u realizaciji TV emisije „U fokusu ” koja obrađuje temu iz oblasti ženskih ljudskih prava.

Premijera filma JA TO MOGU

Helsinški parlament građana organizovao je u predizbornoj kampanji, a u sklopu zalagačkih akcija za uvođenje rodnog koncepta u sve sfere života, premijeru kratkometražnog filma JA TO MOGU koji prati sedam dana u životu jedne kandidatkinje u toku predizborne kampanje.

Radeći već duži niz godina na edukaciji žena političarki i ohrabrujući ih na značajnije političko angažovanje, Helsinški parlament građana i Udružene žene su došle na ideju da snime film koji bi

dočarao kroz šta sve prolaze žene koje se odluče za bavljenje politikom u Bosni i Hercegovini. Ideja je bila da se kroz filmsku naraciju demistifikuju pojmovi politike i političke kampanje koji se tradicionalno doživljavaju kao isključivo muški domen, te da se ohrabre i podrže kandidatkinje koje pokušavaju da se izbore za vrijeme, prostor i veću vidljivost kako u svojim strankama, tako i u našim medijima.

Film je urađen u produkciji Helsinškog parlamenta građana, Udruženih žena Banja Luka, Akademije umjetnosti Banja Luka i XBS produkcije, a uz finansijsku pomoć Kvinna till Kvinna Fondacije iz Švedske. Scenario i režiju filma potpisuje Duško Stanivuk, student završne godine Akademije umjetnosti u Banja Luci na odsjeku za filmsku i TV režiju, snimatelj je bio Tihomir Stanić, koje je na Akademiji umjetnosti diplomirao kameru, glavnu žensku ulogu igra Vedrana Mačkić Zubović, glumica Narodnog pozorišta RS, a rodno senzitivnog muža i sina darkera glume Zoran Stanišić, glumac Narodnog pozorišta i Vladimir Nićiforović, diplomirani glumac.

Banja Luka, 8.3.2010. godine

PREDMET: Izmjene i dopune Izbornog zakona u Bosni i Hercegovini

Za: Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine

Od: Udružene žene Banja Luka; Helsinški parlament građana Banja Luka

Pozivamo Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine da reafirmiše načelo ravnopravnost polova i u godini kada se Međunarodni dan žena obilježava pod sloganom: „Jednaka prava, jednake mogućnosti-napredak za sve ljude“, insistira da se i Izborni zakon Bosne i Hercegovine uskladi sa ovim načelom.

Smatramo da je usklađivanje Izbornog zakona u postupku izmjena i dopuna sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ravnopravnosti polova BiH kojeg je Parlamentarna skupština u istom sazivu usvojila 04.11.2009. godine obaveza naše države, kako prema ženama Bosne i Hercegovine tako i prema zahtjevima međunarodnih tijela i regionalnih nadnacionalnih organizacija čija je članica.

Podsjećamo da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ravnopravnosti polova¹, članom 6. kojim se mijenja član 15., utvrđeno da su ...državna tijela na svim nivoima organizacije vlasti i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavni, izvršnu i sudsku vlast [...], obavezna da obezbjede i promovišu ravnopravnu zastupljenost polova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju, te da ravnopravna zastupljenost polova postoji kada je jedan od polova zastupljen sa najmanje 40% u navedenim tijelima... U suprotnom, radi se o diskriminaciji po osnovu pola...

Podsjećamo da je na 35. sjednici UN Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena (CEDAW/C/BIH/CO/3, od 2. juna 2006.), Komitet u tačkama 29. i 30. izrazio zabrinutost zbog nedovoljne zastupljenosti žena u procesima donošenja odluka i pozvao državu da uskladi Izborni zakon BiH sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH, te pojača i provede mjere za veću zastupljenost žena u izabranim tijelima: „29. Iako uvažava činjenicu da Zakon o ravnopravnosti spolova BiH propisuje ravnopravnu zastupljenost u procesima donošenja odluka, Komitet izražava zabrinutost što nedavni amandmani na Izborni zakon nisu uvažili ovaj aspekt (...) 30. Komitet zahtijeva da Država članica uskladi Izborni zakon BiH sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH te da pojača i provede mjere za veću zastupljenost žena u izabranim i imenovanim tijelima (...)2.“

Ističemo da se i Parlamentarna skupština Vijeća Evrope u posljednjoj Rezoluciji od 27.01.2010. godine koja se bavi povećanjem učešća žena u politici³, a imajući u vidu prepreke sa kojima su žene suočene pri pokušaju prakticanja prava na ravnopravno učešće u javnom i političkom životu, obraća državama članicama tražeći od njih da, između ostalog, razmotre uvođenje zakonske kvote koja ne samo da osigurava visoko procentualno učešće žena kandidata (idealno najmanje 40%), nego i strogo pravilo poretka po rang (npr. sistem "rajsferšlusa" sa naizmjeničnim rasporedom muškaraca i žena kandidata), i efikasne sankcije za nepoštovanje [...].

Slijedom navedenog predlažemo:

da se u Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine izvrše izmjene člana 4.19 i svih članova koji referišu na ovaj član, na način da se obezbjedi učešće manje zastupljenog pola sa 40% primjenom sistema naizmjeničnog kandidiranja oba pola na listama, kao i svih članova koji u sadašnjem tekstu omogućavaju diskriminaciju, posebno člana 4.24 zakona.

Udružene žene Banja Luka

Helsinški parlament građana Banja Luka

1 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini, Službeni list BiH 102/09, 29. decembar 2009. godine

2 Zaključni komentari Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena: Bosna i Hercegovina, CEDAW/C/BIH/CO/3, od 2. juna 2006., tad. 29. i 30.

3 RES 1706 (2010) od 27.01.2010. http://assembly.coe.int/ASP/Doc/ATListingDetails_E.asp?ATID=11146, pristupljeno 02.03.2010.

PLAN ZA 2011.

Uspostavljanje rodno senzitivnih i odgovornih politika na lokalnom nivou i povećanje uticaja žena u institucijama vlasti nakon parlamentarnih izbora u 2010. godini kroz povezivanje i saradnju na lokalnom nivou, biće cilj projekta u 2011. godini. Aktivnosti ćemo realizovati u Banjoj Luci, Gradišci, Prijedoru, Novom Gradu i Kozarskoj Dubici.

Planiramo da i dalje održavamo javne tribine na aktuelne teme u Banjoj Luci, Gradišci, Novom Gradu, Prijedoru i Kozarskoj Dubici, pratimo rad komisija za ravnopravnost polova uz podržavanje njihovih lokalnih akcija, procjenjujemo i aktuelizujemo aktivnosti kroz savjetodavne sastanke sa političarkama i aktivisticama nevladinih organizacija, sarađujemo sa novoizabranim poslanicama zakonodavne i izvršne vlasti, informišemo javnost o radu kroz konferencije za novinare i TV emisije kako bi dostigli projektni cilj.

Radionoca „Javno zagovaranje i medijsko predstavljanje“, juli 2010, Laktaši

Banja Luka, 22.11.2010. godine

Predsjedniku Republike Srpske, gospodinu Miloradu Dodiku

*Predsjednicima glavnih odbora parlamentarnih političkih stranaka u Republici Srpskoj
Medijima*

A P E L

Poštovani/e,

u skladu sa zaključcima učesnica okruglog stola „Žene i parlamentarni izbori 2010. godine“, koji su 19. novembra 2010. u Banjoj Luci organizovali Helsinški parlament građana i Udružene žene Banja Luka, upućujemo Vam apel da, prilikom formiranja izvršne vlasti u Republici Srpskoj, vodite računa o Zakonu o ravnopravnosti polova BiH i drugim relevantnim dokumentima koji proklamuju ravnopravnu zastupljenost žena na mjestima odlučivanja na svim nivoima vlasti.

Član 20 Zakona o ravnopravnosti polova BiH (prečišćeni tekst, Službeni glasnik BiH 32/10) jasno propisuje najmanje 40% manje zastupljenog pola na svim nivoima organizacije vlasti.

Broj žena koje su izabrane u Narodnu skupštinu RS je veći nego u prethodnom sazivu, ali još uvijek njihov broj nije zadovoljavajući.

Formiranje izvršne vlasti je prilika da se taj debalans ispravi i uskladi sa Zakonom o ravnopravnosti polova BiH, ali i sa Rezolucijom i Preporukom Savjeta Evrope iz januara 2010. godine, koje se odnose na mjere povećanja zastupljenosti žena u politici.

Udružene žene Banja Luka

Helsinški parlament građana Banja Luka

PARTNERSTVO ZA PROMJENU – PODRŠKA IMPLEMENTACIJI ZAKONA O RAVNOPRAVNOSTI POLOVA U BIH

Implementacija projekta „Partnerstvo za promjenu“, koji predstavlja nastavak projekta „Ravnopravnost polova i sudska praksa u BiH“, započeta je u januaru 2009. godine. Osnovni cilj ovog projekta je podrška eliminaciji diskriminacije nad ženama, kroz inicijative umreženih aktivistkinja, političarki i studentkinja, usmjerene prema implementaciji Zakona o ravnopravnosti polova u BiH i ostalih vezanih zakona. Zaštita i promocija ženskih ljudskih prava nastoje se osigurati kroz edukacije sudija, tužilaca, izbornih zvaničnika i novinara o pitanjima rodne ravnopravnosti, kao i kroz ohrabrivanje nadležnih da sprovedu Zakon o ravnopravnosti polova u BiH i druge relevantne domaće i međunarodne zakone i standarde.

Namjera nam je da, kroz aktivnosti ovog dvoipogodišnjeg projekta, podržimo inicijative koje se tiču **smanjenja diskriminacije i nasilja nad ženama** (putem monitoringa implementacije zakona, sudske zaštite, zagovaranja), **jačanja pristupa žena pravnim mehanizmima** (kroz praktične vodiče, medijske kampanje i informacije o pristupu pravnim mehanizmima, te edukaciju sudija i tužilaca za primjenu gender zakona i pravde), i **povećavanja uloge žena kao donosilaca odluka i vođa** (privlačenjem opšte podrške javnosti inicijativama, prezentaciji i promociji uspješnih žena i njihovih inicijativa, glasanjem za ženske kampanje, zagovaranjem promjena i poboljšanja Izbornog zakona BiH i ostalih povezanih zakona o političkim partijama, izborima i imenovanjima javnih zvaničnika).

Svjesni da bez zajedničkih akcija i inicijativa različitih društvenih aktera ne može biti ni kvalitativnih ni kvantitativnih pomaka u poboljšanju položaja i uloge žena u BiH, postavljene projektne ciljeve nastojali smo ostvariti zajedno sa partnerima iz civilnog društva, institucionalnih mehanizama za ravnopravnost polova, univerziteta i škola, institucija i medija.

Projekat finansijski podržava Fondacija Instituta za otvoreno društvo (Zug).

Radionica „Pisanje i budžetiranje mini projekata“, novembar 2010, Teslić

AKTIVNOSTI:

- Implementacije druge godine projekta „Partnerstvo za promjenu“ protekao je u znaku izrade Alternativnog izvještaja o implementaciji CEDAW konvencije i ženskim ljudskim pravima u BiH za 2006-2010. Zajedno sa organizacijom „Prava za sve“ iz Sarajeva bili smo inicijatori i organizatori izrade ovog Izvještaja i uključeni u prikupljanje informacija i koordinaciju pisanja Izvještaja. U sklopu ove aktivnosti organizovali smo Okrugli sto na kojem smo okupili sve zainteresovane nevladine organizacije koje se bave pitanjima ženskih prava u cilju planiranja procesa izrade izvještaja. Cjelokupni izvještaj je dostupan na http://www.hcabl.org/images/stories/pdf/cedaw_lokalna_verzija_za_web.pdf.
- Glavne nalaze i zaključke Alternativnog izvještaja prezentovali smo u decembru na press konferenciji u Banjaluci.
- Organizovali smo 5 tematskih sastanaka sa samohranim majkama, ženama na selu, ženama žrtvama nasilja i povratnicama na temu položaj i diskriminacija žena na lokalnom nivou u raznim segmentima života.

Predstavnica Udruženja žena „Duga“ iz Banjaluke otkriva članicama Udruženja „Naša žena“ iz Podrašnice „male tajne“ tkalačke umjetnosti na tematskom sastanku „Žene u ruralnim područjima“, oktobar 2010.

„U posljednjih desetak godina Bosna i Hercegovina je uspostavila okvir vladinih institucija, usvojila Zakon o ravnopravnosti polova 2003. g., njegove izmjene i dopune 2009. g., te Zakon o zabrani diskriminacije BiH 2009.g. U opštem formalno pravnom smislu, ovo predstavlja značajan napredak u odnosu na prethodni period. Međutim, neophodno je istaći da vladine institucije u BiH još uvijek propuštaju, odnosno izbjegavaju da harmonizuju čitav niz zakona na državnom, entitetskim i kantonalnim nivoima, kojima bi se osigurala jednaka prava i jednak tretman žena pred zakonom. Bosna i Hercegovina još uvijek ima zakone koji različito regulišu nasilje u porodici, finansiranje sigurnih kuća za žene žrtve nasilja iz javnih budžeta, ne prepoznaju prava na socijalnu zaštitu žena žrtava nasilja i žrtava rata, nedovoljno štite žene žrtve trgovine ljudima, onemogućavaju ravnopravno učešće žena u politici, donošenju odluka i javnom životu, ograničavaju pristup medijskom prostoru tokom predizbornih kampanja, i dr.“

(Alternativni izvještaj o implementaciji CEDAW konvencije i ženskim ljudskim pravima u BiH, 2010)

- U cilju osnaživanja ženskih nevladinih organizacija i ove godine smo organizovali 2 radionice na temu „Pisanje i budžetiranje mini-projekata“ putem koje smo osnažili kapacitete 20 organizacija, a 6 organizacija koje su napisale najbolje projektne prijedloge su dobile i manja sredstva za njihovu implementaciju.
- Kao i prošle godine, nastavili smo i sa održavanjem predavanja na fakultetima u BiH, te smo ove projektne godine sa Zakonom o ravnopravnosti polova i osnovnim principima rodne ravnopravnosti upoznali studente/kinje sa Pedagoškog fakulteta u Bihaću i Pravnog fakulteta u Banjaluci.
- Organizovali smo tri sastanka sa institucijama koji su imali za cilj da upoznaju razne institucije sa primjenom ZRP-a i principima rodne ravnopravnosti (centre za socijalni rad, političarke, Komisija za ravnopravnost polova opštine Doboj)
- Formirali smo Radnu grupu za izradu Rječnika rodne ravnopravnosti pod nazivom „20 misterija rodne ravnopravnosti“ i radnu grupu za izradu Komentara Zakona o ravnopravnosti polova u BiH.
- U toku je izrada brošura Godišnji izvještaj o projektnim aktivnostima za 2010. godinu, Komentar Zakona o ravnopravnosti polova i rječnik „20 misterija rodne ravnopravnosti“.

REZULTATI:

- Publikovan i distribuiran Alternativni izvještaj o implementaciji CEDAW konvencije i ženskim ljudskim pravima u BiH koji je obuhvatio analizu ekonomskog položaja žena, nasilja nad ženama i trgovine ženama, položaja žena u javnom i političkom životu i položaja i ostvarivanja prava Romkinja u BiH. U Izvještaju su definisane i preporuke za unapređenje položaja žena u BiH, a opšta preporuka je da „žene moraju biti aktivno uključene u donošenje svih zakona i razvojnih politika kako bi ovi dokumenti i stvarno odražavali potrebe i osiguravali jednake mogućnosti i prava žena“.
- U toku 2010. godine, organizovali smo 13 aktivnosti, na kojima je učestvovalo oko 300 predstavnika državnih, entitetskih i opštinskih vlasti, nevladinih organizacija, predstavnika akademske zajednice, medija i ciljnih grupa. Učesnici ovih aktivnosti upoznati su sa Zakonom o ravnopravnosti polova, ženskim ljudskim pravima i projektnim aktivnostima. Saradnja uspostavljena unutar ovog projekta između različitih aktera će služiti kao „partnerstvo za promjenu“ u kontinuiranom procesu poboljšanja implementacije rodne ravnopravnosti u zemlji.
- Osnažili smo kapacitete 20 organizacija za pisanje i budžetiranje projekata i finasijski podržali implementaciju šest projekata lokalnih nevladinih organizacija u Podražnici, Čelincu, Derventi, Prnjavoru i Doboju, u kojima su ženama često nedostupni novčani i drugi resursi potrebni za rad. Većina ovih organizacija su, na ovaj način, po prvi put dobile sredstva za realizaciju svojih projekata.

PLAN ZA 2011.

U 2011. godini ulazimo u završnicu ovog projekta, čija je posljednja aktivnost planirana za kraj juna. U planu nam je da organizujemo još 4 sastanka na temu položaj i diskriminacija žena u lokalnoj zajednici, jedan sastanak sa institucijama, jednu radionicu na temu pisanja i budžetiranja mini projekata, i jednu finalnu konferenciju na kojoj planiramo da predstavimo sve implementirane aktivnosti i dobijene rezultate. Pored toga, do kraja aprila će svjetlo dana ugledati publikacije koje će uz Alternativni izvještaj nastaviti život ovom projektu, a to su Komentar Zakona o ravnopravnosti polova u BiH, „20 misterija rodne ravnopravnosti“ i Godišnji izvještaj za 2010. godinu.

NAS JE VIŠE II

Helsinški parlament građana Banja Luka, zajedno sa Udruženim ženama Banja Luka, a pod pokroviteljstvom Gender Task Force Regionalnog centra za ravnopravnost polova iz Republike Hrvatske, realizovao je tokom 2010. godine dio aktivnosti u okviru projekta „Nas je više II“. Cilj projekta je bio doprinijeti većoj zastupljenosti žena u javnom i političkom životu i otvoriti mogućnosti boljeg upravljanja u BiH.

Većina aktivnosti bila je usmjerena na opšte izbore u BiH koji su održani u oktobru 2010. godine, s ciljem uključivanja što većeg broja žena u izborni proces. Tako smo u mjesecu martu 2010. godine u Prijedoru i Doboju organizovali edukaciju žena biračica o uključivanju u izborni proces, a u mjesecu maju organizovan je radni sastanak sa načelnicama 3 opštine BiH (Drvar, Novi Grad i Kalinovik), na kojem smo dobili informacije o potrebama njihove glasačke baze, kao i o njihovim iskustvima po pitanju ravnopravnosti polova u predizbornim kampanjama.

U toku predizborne kampanje za opšte izbore u BiH, Helsinški parlament građana i Udružene žene Banja Luka su organizovali konferenciju na kojoj su učestvovalе entitetske i državne parlamentarke i koja je imala za cilj razmjenu iskustava visoko pozicioniranih političarki, od kojih je veliki broj bio na listama kao kandidatkinje na predstojećim izborima. Uličnom akcijom koju smo organizovali 1. oktobra, pored predstavljanja naše inicijative, pozivali smo građane i građanke da svoje povjerenje na predstojećim izborima ukažu ženama, kandidovanim ispred političkih partija u BiH. Tom prilikom podijeljeno je 500 primjeraka promotivnog materijala inicijative „Nas je više“.

Dijeljenje promotivnog materijala u kampanji Nas je više, 1. oktobar 2010, Banja Luka

JAČANJE POLOŽAJA ŽENA I RAZVOJ LJUDSKOG KAPITALA U OPŠTINI MRKONJIĆ GRAD

Helsinški parlament građana Banja Luka je, kao partner Centru za istraživanja i studije „GEA“, u 2010. godini učestvovao u implementaciji osmomjesečnog projekta „Jačanje položaja žena i razvoj ljudskog kapitala u opštini Mrkonjić Grad“. Projekat su finansijski podržali UNDP i Evropska unija.

Cilj projekta je bio osnažiti žene i nevladin sektor u opštini Mrkonjić Grad kroz seriju obuka i prezentacija, te praktične primjene naučenog kako bi se žene i udruženja obuhvaćeni projektom osposobila za organizovaniji i samostalniji rad, uz sinergiju sa lokalnom administracijom.

Kao partnerska organizacija Helsinški parlament građana je učestvovao u realizaciji trodnevnog seminara o normativno-pravnom okviru zaštite prava žena i jačanja njihovog položaja i izradi „Informatora“ u kojem smo na jednostavan i razumljiv način predstavili sve normativne i pravne akte u BiH koji se tiču zaštite i promocije ženskih ljudskih prava i postojeće gender mehanizme na nivou entiteta i države. Ovaj „Informator“ je bio sastavni dio „Priručnika za pomoć u radu nevladinih organizacija“ u čijoj izradi je učestvovao i Helsinški parlament građana, a koji je distribuiran polaznicama seminara i radionica projekta „Jačanje položaja žena i razvoj ljudskog kapitala u opštini Mrkonjić Grad“.

ŽENA I PRAVO 2010

Opšti cilj: Unapređenje položaja žena u našem društvu – u porodici i javnom životu kroz uklanjanje svih oblika nasilja protiv žena i postizanje ravnopravnosti žena i muškaraca.

Ključni rezultati u 2010:

- **Unapređena pravna sigurnost žena žrtava nasilja u široj regiji Banja Luke i unapređen pristup besplatnoj pravnoj pomoći i savjetima za žene žrtve nasilja u porodici svih starosnih grupa i socijalnog statusa**

Advokatica i pravna savjetnica su pružile besplatne pravne savjete za 247 žena i pravnu pomoć za 93 žene. Ovo predstavlja povećanje u odnosu na isti period u 2009.g., kada smo obezbjedili besplatne pravne savjete za 214 žena i pravnu pomoć za 70 žena žrtava nasilja koje su kontaktirale našu kancelariju. SOS volonterke su pružile psihološku pomoć i informacije za 1516 žena koje su pozvale SOS telefon, što predstavlja povećanje u odnosu na 2009.g., kada je 688 žena pozvalo SOS telefon i dobilo psihološku podršku.

- **Vidljiv napredak u primjeni BiH zakona i javnih politika usmjerenih na sprečavanje i suzbijanje nasilja protiv žena na lokalnom nivou i BiH, i unapređenje odgovora profesionalki i profesionalaca u pružanju zaštite za žene žrtve nasilja**

Kroz aktivnosti Sigurne kuće za žene i djecu žrtve nasilja u Banja Luci, doprinijele smo uspješnoj realizaciji posebne zaštitne mjere zbrinjavanja žrtava nasilja u porodici i pružile smo im hitnu pomoć i brigu. Kroz edukaciju predstavnika/ca lokalnih vladinih i javnih institucija – policije, centara za socijalni rad i opštinske administracije u Višegradu i Bratuncu, bili smo u mogućnosti da prezentujemo naša iskustva u primjeni Zakona o zaštiti od nasilja u porodici Republike Srpske i radili smo zajedno sa učesnicima/cama radionica na kreiranju specifičnih preporuka usmjerenih na unapređenje zaštite žena žrtava nasilja. Ključne preporuke ovih aktivnosti ukazuju na potrebu za koherentnijim pristupom i saradnjom lokalnih vladinih i javnih institucija, konituiranu edukaciju profesionalaca/ki o nasilju protiv žena i domaćem nasilju i unapređene saradnje sa lokalnim nevladinim organizacijama u pružanju pomoći za žene žrtve nasilja.

- **Unapređeno znanje profesionalaca/ki u lokalnim vladinim institucijama o svim aspektima nasilja protiv žena i postojećim zakonima i javnim politikama u ovoj oblasti i unapređena saradnja i koordinacija lokalnih institucija i nevladinih organizacija u ciljanim lokalnim zajednicama (Bratunac i Višegrad) na sprečavanju i suzbijanju nasilja protiv žena i domaćeg nasilja**

31 predstavnik/ca policije, centara za socijalni rad, opštinskih administracija, škola i nevladinih organizacija iz Višegrada i Bratunca su učestvovali/le u dvije jednodnevne radionice usmjerene na unapređenje znanja o novim BiH zakonima i javnim politikama u oblasti borbe protiv nasilja protiv žena. Konkretno preporuke za unapređenje saradnje i koordinacije lokalnih institucija vlasti i ženskih nevladinih organizacija na sprečavanju i suzbijanju nasilja protiv žena su definisane od strane učesnika/ca radionica i ukazuju na unapređenje osjetljivosti i znanja o prirodi i uticaju domaćeg nasilja na žene žrtve, potrebu za efikasnijom zaštitom žrtava i koordinacijom svih institucija i nevladinih organizacija.

Planirane aktivnosti u 2011.g.: pružanje besplatne pravne pomoći i podrške za žene žrtve domaćeg nasilja, javno zalaganje i lobiranje u oblasti borbe protiv nasilja protiv žena i unapređenje saradnje i koordinacije ženskih nevladinih organizacija u BiH na sprečavanju i suzbijanju nasilja protiv žena.

SUSRETI SA AMERIČKIM AMBASADORIMA U BIH

Američki ambasador u BiH Čarls Ingliš posjetio je 3. februara 2010. Helsinški parlament građana Banja Luka, gdje je sa aktivistima organizacije razgovarao o tekućim projektima i planovima za naredni period. Izvršna direktorica HPG Lidija Živanović i direktorica programa Dragana Dardić upoznale su ambasadora sa istorijatom organizacije i načinima rada, dodajući da će organizacija u narednom periodu nastaviti da prati proces provođenja odluke Evropskog suda za ljudska prava kojom se traži izmjena diskriminatorske odredbe Ustava BiH kojom se pripadnicima nacionalnih manjina onemogućava izbor za članove Predsjedništva BiH i Doma naroda Parlamenta BiH, kao i proces implementacije izmjena i dopuna Zakona o ravnopravnosti polova BiH.

Govoreći o mogućim izmjenama Izbornog zakona BiH Živanovićeva je istakla da se HPG zalaže za ostanak otvorenih lista, jer bi „uvođenje zatvorenih lista omogućilo manipulisanje sa potencijalnim kandidatima i kandidatkinjama“. Ambasador Ingliš je istakao da u nekim zemljama postoje zatvorene izborne liste, a u nekim otvorene, te da je to pitanje koje političari i građani treba sami da riješe.

Sa Patrikom Munom, koji je u jesen 2010. preuzeo Ingliševo ambasadorsko mjesto u BiH, sastali smo se 16. novembra u prostorijama Omladinskog komunikativnog centra u Banjaluci. Pored HPG, sastanku, koji je organizovan na Munovu inicijativu, prisustvovali su i predstavnici nevladinih organizacija Centri civilnih inicijativa, Don iz Prijedora, OKC i Fontana. Mun je ocijenio da nevladine organizacije iz Republike Srpske i BiH imaju važnu ulogu u poboljšanju društvene situacije i izgradnji demokratije i da one „veoma dobro rade svoj posao i ostvaruju zapažene rezultate“.

„VOLONTIRAJ – KREDITIRAJ“

Helsinški parlament građana učestvovao je i ove godine, 8. oktobra 2010, u projektu "Volontiraj - kreditiraj 2010 - IV Socijalni dan" u okviru kojeg smo na jedan dan „zaposlili“ dvije učenice iz Katoličkog školskog centra "Bl. Ivan Merz" Banja Luka, Saru Stajčić i Helenu Javor. Učenice su imale priliku da učestvuju i osjete radni dan u HPG i upoznaju se sa načinom organizovanja i funkcionisanja jedne nevladine organizacije.

„BILATERALNI ODNOSI I REGIONALNA SARADNJA“

Predstavnica Helsinškog parlamenta građana Lidija Živanović učestvovala je u radu 21. sesije Igmanske inicijative, održane u Sarajevu, 29. i 30. maja 2010. godine. Riječ je o obilježavanju deset godina od osnivanja Igmanske inicijative, koalicije nevladinih organizacija iz zemalja regiona, čije zajedničke aktivnosti su usmjerene na normalizaciju odnosa zemalja potpisnica Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Cilj sesije, na kojoj su učestvovali predsjednici Srbije Boris Tadić, Hrvatske Ivo Josipović i Crne Gore Filip Vujanović, te članovi Predsjedništva BiH, je bio unapređenje regionalne saradnje i zajednička evropska budućnost regiona.

Na ovoj sesiji sagledani su postignuti rezultati pomenute koalicije na razvijanju različitih formi saradnje zemalja regiona. Na kraju, šefovi država usvojili su i potpisali zajedničku deklaraciju, koja je pripremljena u duhu zajedničkog života, stremljenja ka EU, boljeg ambijenta za život svih građana u regionu, kao i afirmacije humanizma, baštine antifašizma i svega onog što predstavlja normalan život. U deklaraciji se, između ostalog, navodi da je evropska perspektiva pokretač i garant mira i stabilnosti u regiji jugoistočne Europe.

Helsinški parlament građana, kao članica Igmanske inicijative, je godinama davao – a i danas daje – bitan doprinos regionalnoj saradnji kako kroz realizaciju konkretnih projekata, počev od onih koji se odnose na međusobnu saradnju jedinica lokalne samouprave, tako i onih strateških, vezanih za potpunije ostvarivanje ljudskih prava i jačanje ukupnih demokratskih procesa u regionu.

MEĐUNARODNI DAN MIRA U DERVENTI

Povodom 21. septembra – Međunarodnog dana mira, Helsinški parlament građana učestvovao je na manifestaciji koju je u Derventi organizovao Pax Christi, u saradnji sa brojnim lokalnim nevladinim organizacijama. Predstavници Helsinškog parlamenta građana učestvovali su u radu okruglog stola „Čovjek i sloboda“, a u okviru prezentacija NVO-a na Trgu oslobođenja u Derventi predstavili smo publikacije, letke i druge materijale HPG, izdane u posljednjih nekoliko godina, koje tretiraju pitanja izgradnje mira i afirmacije mirovnih vrijednosti u BiH, kao što su studija „Mirovni aktivizam u BiH“ i knjiga „Hvala što ste me pitali kako mi je“.

„POŠTOVANJE I SLOBODA IZRAŽAVANJA SEKSUALNE ORIJENTACIJE I RODNIH IDENTITETA“

Helsinški parlament građana je zajedno sa Fondacijom Cure iz Sarajeva predstavljao BiH u petodnevnoj studijskoj posjeti Briselu na temu „Poštovanje i sloboda izražavanja seksualne orijentacije i rodni identiteta“, u organizaciji TASCO People2People programa, u periodu od 7. do 10. juna 2010. godine. Na konferenciji su učestvovalе LGBTQ i ženske nevladine organizacije iz Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Kosova, Albanije i Turske. Cilj ove studijske posjete je bio da se učesnici/ce upoznaju sa međunarodnom i evropskim zakonskim okvirima kojim se zabranjuje diskriminacija po osnovu seksualne orijentacije, kao i sa ulogom i mandatom raznih EU institucija u tom pogledu. Pored toga, pružena nam je prilika za umrežavanje, razmjenu iskustava i dobrih praksi sa NVO-ima iz regiona. Posjetili smo i Evropski parlament, te se delegacija svake od zemalja učesnica susrela sa predstavnikom/com Jedinice za proširenje za svoju zemlju, što nam je pružilo priliku da direktno adresiramo određena pitanja i damo preporuke u smislu poboljšanja odnosa između NVO sektora, vladinih institucija i Evropske unije.

Članovi Evropskog parlamenta Majkl Kešman i Ulrike Lunaček u razgovoru sa učesnicima studijske posjete

KOMITET ZA POLITIČKA PITANJA SAVJETA EVROPE

U prostorijama Helsinškog parlamenta građana upriličen je, 23. novembra, sastanak sa predstavnicima Komiteta za politička pitanja Parlamentarne Skupštine Savjeta Evrope Pjetrom Marčenarom i Silvijom Arzili, a u sklopu njihove zvanične posjete Bosni i Hercegovini, sa ciljem prikupljanja informacija o mogućnostima unapređenja političkog dijaloga i pomirenja na prostoru bivše Jugoslavije. Na sastanku su, pored HPG, bili i predstavnici Zajednice udruženja građana Banjaluka, organizacije Suncokret iz Čelinca, Centra za istoriju, demokratiju i pomirenje, Centra za lokalni razvoj i dijasporu iz Teslića i Saveza nacionalnih manjina RS. Predstavnici organizacija upoznali su delegaciju Komiteta za politička pitanja sa radom svojih organizacija, problemima sa kojima se susreću i planovima za budućnost.

ŠVEDSKA STUDENTKINJA NA PRAKSI U HPG

U periodu od 23. avgusta do 29. oktobra 2010. godine Helsinški parlament građana je „ugostio“ Anu Maregu, švedsku studentkinju našeg porijekla. Ana Marega je završila engleski jezik na Univerzitetu u Lundu i kulturu religija na Univerzitetu Javle, a trenutno je na postdiplomskim studijama, odnosno master programu „Ljudska prava“, u okviru kojeg je i došla u Helsinški parlament građana na obavljanje 10-sedmične prakse.

Pronašla nas je i kontaktirala preko švedske fondacije Kvinna till kvinna kojoj možemo biti samo zahvalni što su Anu uputili baš nama, jer je Ana svojim pitanjima i potpitanjima i energijom i motivacijom da uči i radi pozitivno uticala na radnu atmosferu u našem kolektivu.

Tokom boravka u HPG, Ana je učestvovala u izradi programa za rad sa volonterima, prevodila je na engleski jezik projektne prijedloge, ali i druge dokumente koji su bili potrebni organizaciji i monitorisala je četvoro dnevnih novina u Bosni i Hercegovini u vrijeme predizborne kampanje sa aspekta zastupljenosti žena kandidatkinja u izbornoj kampanji (opšti izbori u BiH održani su 3. oktobra 2010.) Ovaj monitoring je obuhvatio izradu metodologije za praćenje dnevne štampe, kao i analizu dobijenih rezultata koje je Ana predstavila na javnoj tribini pod nazivom „Nevidljive žene – monitoring medija u izbornoj kampanji“ koja je organizovana 26. oktobra u Banjaluci.

Pored toga, učestvovala je i u pripremi različitih aktivnosti koje je organizacija implementirala u vrijeme njenog boravka, kao što su radionice, ulične akcije, te organizacija premijere filma „Ja to mogu“.

Drago nam je što je Ana bila sa nama i ova informacija je način da joj se „odužimo“ za njen motivisani i odgovorni rad, ali i prilika da pozovemo druge studente iz inostranstva da dođu na praksu u našu organizaciju.

FORUM GRAĐANA U AGENCIJI ZA ISTRAGE I ZAŠTITU

Predstavnica Helsinškog parlamenta građana Dragana Dardić učestvovala je u radu Foruma građana koji je 21. decembra 2010. organizovala Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) s ciljem upoznavanja građana sa Strateškim planom Agencije (2009-2011) i dobijanja konkretnih sugestija na osnovu kojih bi Agencija mogla poboljšati svoj rad.

Govoreći o imidžu Agencije u javnosti, predstavnica HPG navela je da građani SIPU još uvijek doživljavaju kao zatvorenu i nepristupačnu instituciju, povezujući je sa špijunskim poslovima. Takođe je prenijela nezadovoljstvo svjedokinja – žena žrtava silovanja – sadašnjim mehanizmom zaštite svjedoka, apleujući na Agenciju da više pažnje posvete ovom segmentu svog rada i obezbijede punu zaštitu svjedokinja koje su se do sada susretale sa različitim pritiscima i zastrašivanjima.

Načelnik optine Bosanski Petrovac izrazio je bojazan da bi pripadnici Agencije mogli biti izloženi pokušajima podmićivanja i drugim pritiscima od strane političara protiv kojih se vode sudski procesi ili su pokrente istrage u vezi sa slučajevima korupcije i kriminala. Ostali učesnici Foruma su izrazili zadovoljstvo i pohvale dosadašnjim radom Agencije.

U svakom slučaju, za svaku je pohvalu inicijativa Agencije da organizuje ovakav Forum i u rad Agencije uključi i „obične“ građane, a HPG se nada da ovo nije bila samo jednodnena praksa, nego da će Agencija nastaviti sa organizacijom ovih foruma i ubuduće.

MIROVNI KALENDAR 2011.

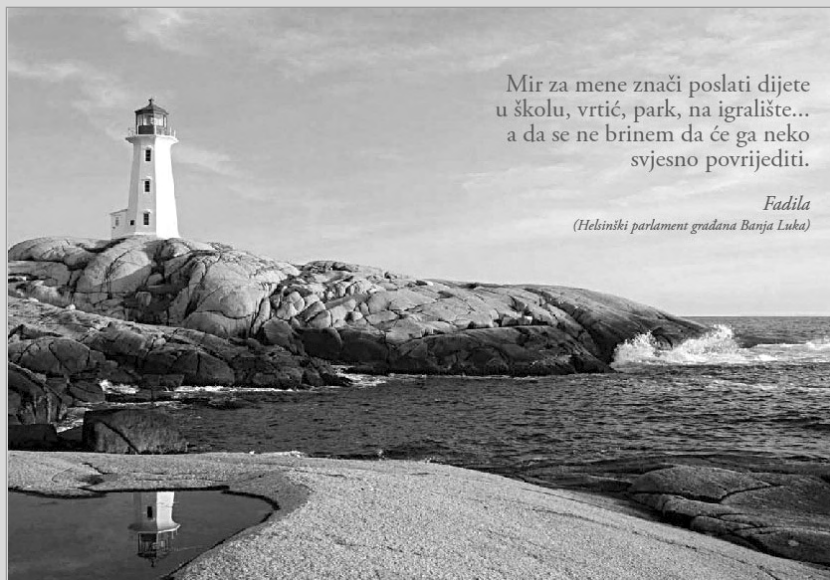
Mreža za izgradnju mira odštamala je kalendar za 2011. godinu „Izaberimo mir zajedno“, u kojem se našla i Fadilina izjava iz knjige „Hvala što ste me pitali kako mi je“, koju je Helsinški parlament građana objavio 2005. godine, povodom 10-godišnjice potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma i prekida rata u BiH.

U knjizi se nalaze priče i citati „običnih“ ljudi iz 17 gradova BiH koje smo pitali sve i svašta: gdje su bili kada je saopštena vijest da je rat završen, a gdje su sada, šta je za njih mir, u šta vjeruju, sa kim i o čemu najčešće razgovaraju, kako danas žive i šta očekuju od budućnosti, itd.

Neki od odgovora koje smo prije šest godina dobili na pitanje Šta je za vas mir?, aktuelni su i danas: „Trenutačno jedina dobra stvar u državi“, Ivo.

„Samo neka je mira, pa šta jela da jela“, Radojka

„Manje demagogije, a više rada i posla. E, to je za mene mir. Nije mir samo da ti više glava nije u torbi“, student.

INICIJATIVA ZA BANJALUKU

Centar za životnu sredinu, Helsinški parlament građana Banjaluka, Oštra nula, Agroinfo centar, Centri civilnih inicijativa, Transparency internacional i Udružene žene uključili su se, krajem 2010, u inicijativu za jačanje civilnog društva na području Grada. Inicijativa za Banjaluku želi da civilno društvo bude aktivan učesnik društvenih procesa u gradu, da inicira kritičku misao i podstiče društvene akcije pojedinaca i društvenih grupa.

Osnovni ciljevi Inicijative su:

- Jačati održivosti i profesionalnosti rada NVO, većom efikasnošću i boljim imidžom u javnosti;
- Poboljšati nivo koordinacije i saradnje između NVO u Banjaluci;
- Doprinijeti otvorenom društvenom dijalogu, zasnovanom na činjenicama, između građana, vlasti i civilnog društva, a unutar procesa donošenja odluka na lokalnom, ali i višim nivoima vlasti.

Inicijativa je otvorena i za uključivanje drugih nevladinih organizacija koje djeluju na području Banjaluke i podržavaju navedene ciljeve Inicijative.

EDUKATIVNI PROGRAMI U PONUDI

CIVILNO DRUŠTVO I LJUDSKA PRAVA

Osnovni treninzi

Naziv treninga	Teme
Civilno društvo i aktivizam	pojam civilnog društva, pojam nevladinih organizacija, uloga, status i zakonski okvir u BiH, formiranje i registrovanje nevladine organizacije, pojam aktivizma i sl...
Ljudska prava u mojoj zajednici	ljudska prava, historijat, pojam diskriminacije, mehanizmi zaštite ljudskih prava, ugrožene grupe, modaliteti uticaja na vlast radi zaštite ljudskih prava...
Ravnopravnost polova	pojam pola i roda, pojam diskriminacije po osnovi pola, rodni stereotipi i predrasude, seksualnost, položaj žena i muškaraca u BiH društvu, zakonski okvir za ravnopravnost polova u BiH...

Napredni treninzi / Treninzi za profesionalne grupe

Naziv treninga	Teme
Rodno osjetljive politike	pojam rodne analiza, rodno osjetljive i rodno odgovorne praktične politike...
Izveštavanje o različitostima u medijima	uloga medija u savremenom društvu, stereotipi i predrasude u medijima, društveno marginalizovane grupe i njihovo prikazivanje u medijima, diskriminacija u medijima (mogućnost fokusa na specifične teme)...
Rodno osjetljivo izveštavanje u medijima	uloga medija u savremenom društvu, portreti muškaraca i žena u medijima, diskriminacija u medijima, zakonski okvir za rad medija u BiH, rodna analiza medijskih sadržaja (mogućnost fokusa na specifične teme)...

IZGRADNJA KAPACITETA ORGANIZACIJE

Naziv treninga	Teme
Vođenje nevladine organizacije i obezbjeđivanje sredstava za rad	pojam nevladine organizacije, zakonski okvir za djelovanje nevladinih organizacija, struktura nevladine organizacije i donošenje odluka, misija, vizija i programske aktivnosti nevladinih organizacija, načini finansiranja nevladinih organizacija...
Izrada strateškog plana	Strateško planiranje i važnost planiranja, misija i vizija, analiza problema, programsko planiranje, ciljevi i rezultati, analiza unutrašnjih i vanjskih pretpostavki za realizaciju plana, saveznici i protivnici...
Izrada projektnih prijedloga	Pojam projektnog prijedloga, analiza problema, ciljeva i rezultata, matrica logičkog okvira, popunjavanje forme projektnog prijedloga, finansijski aspekt projekta i projektni budžet, ugovor sa donatorima...
Osnove finansijskog vođenja nevladinih organizacija	Specifičnosti rada nevladinih organizacija i zakonski okvir, finansijske obaveze nevladinih organizacija prema državi i prema donatorima, usklađivanje zahtjeva donatora i domaćih finansijskih institucija, organizovanje finansijskog poslovanja u NVO

IZGRADNJA LIČNIH KAPACITETA

Naziv treninga	Teme
Javno zagovaranje, vođenje kampanje, lobiranje	Pojam javnog zagovaranja, planiranje akcije javnog zagovaranja, ciljne grupe javnog zagovaranja, pojam kampanje, pojam lobiranja...
Odnosi s javnošću i predstavljanje u medijima	Pojam odnosa s javnošću, metodi komunikacije u odnosima s javnošću, odnosi s medijima, kako postati vijest, načini komunikacije s medijima, saopštenje za javnost, press-konferencija, specifičnosti tv- i radio-nastupa...
Rješavanje sukoba, pregovaranje i nenasilna komunikacija	Pojam sukoba, načini rješavanja sukoba, interesno zasnovano rješavanje sukoba, pozicije i interesi u sukobu, mirenje i medijacija, komunikacijske vještine – nenasilna komunikacija...
Pregovaranje	Pojam pregovaranja, interesno zasnovano pregovaranje, pozicije i interesi, prepreke pregovaranju i put do sporazuma, faze u postupku pregovaranja, analiza opcija i utvrđivanje prijedloga...
Facilitacija i donošenje odluka	Pojam facilitacije, donošenje odluka u grupi, komunikacijske vještine, kompromis i konsenzus, put do konsenzusa, glasanje...
Trening za trenere uz mogućnost mentorisanog programa	Principi obrazovanja odraslih, ciljevi obuke, planiranje i dizajniranje programa obuke, oblici i metode rada, vježbe i igre za opuštanje i koncentraciju, obuka može uključiti i mentorisani program odnosno vođenje prvih treninga uz savjetodavnu podršku trenera - mentora...

PUBLIKACIJE

PRIRUČNIK ZA IZVJEŠTAVANJE O MARGINALIZOVANIM GRUPAMA

Priručnik za izvještavanje o marginalizovanim grupama ima namjeru da buduće, ali i sadašnje novinare i novinarkе, kao i druge zainteresovane, upozna sa pojmovima diskriminacije i marginalizacije i da im da smjernice za profesionalno izvještavanje o različitim marginalizovanim grupama u društvu, kojima su novinari često jedini saveznici. Ovaj specifični vid novinarstva koji se bavi izvještavanjem o marginalizovanim grupama, i koji se često poistovjećuje sa „toplom ljudskom pričom“, zahtijeva poseban senzibilitet. Ne samo za prepoznavanje priče, već i za njeno pozicioniranje unutar jednog šireg koncepta ljudskih prava.

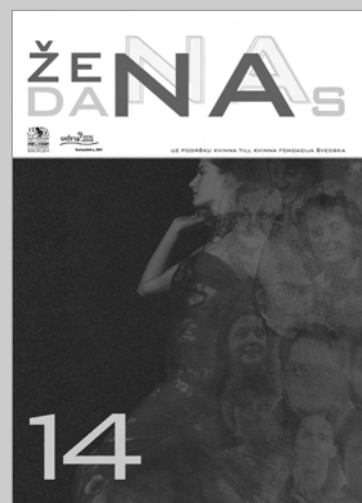
RJEČNIK RAZLIČITOSTI

Rječnik obuhvata 176 termina koji se direktno ili indirektno odnose na ljudska prava marginalizovanih grupa i društvene različitosti. Obuhvata termine koji su izazvali interes i potrebu za pojašnjenjima kako od strane novinara i novinarki, tako i od strane udruženja uključenih u projekat „Xpress“. Osim što daje savjete za korištenje politički korektnog govora, Rječnik je i aktivistički orijentisan, tako da u pojedinim segmentima definiše termine i otkriva oblasti kojima je potrebno posvetiti veću pažnju u izvještavanju i koje mogu inspirisati zaposlene u medijima da ovu problematiku posmatraju iz novih uglova, otvore nove teme i daju doprinos u rješavanju društvenih problema marginalizovanih grupa.

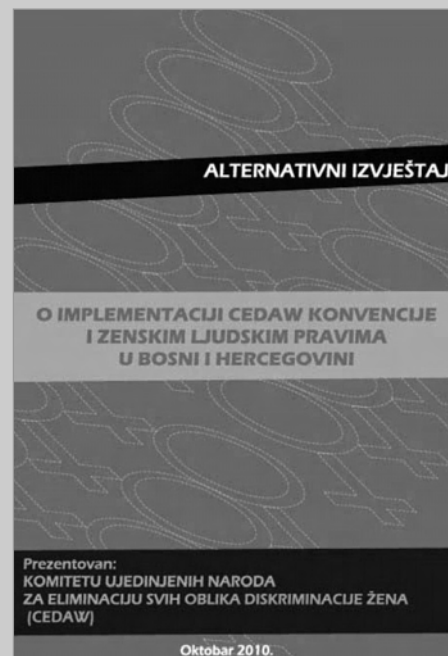
ŽENA DANAS 14

U četrnaestom izdanju „Žene danas“ dajemo pregled aktivnosti realizovanih u okviru istoimenog projekta koji provode nevladine organizacije „Helsinški parlament građana“ i „Udružene žene“ iz Banja Luke, uz podršku Fondacije „Kvinna Till Kvinna“ iz Švedske. U ovoj publikaciji smo dali pregled svih aktivnosti realizovanih tokom 2010. godine, sadržaje stručnih izlaganja koje su podnijele naše saradnice, kao i stavove učesnica na teme kojima smo se bavile, kao i apele koje smo upućivali nadležnim institucijama ukazujući im na nepoštivanje Zakona o ravnopravnosti polova BiH.

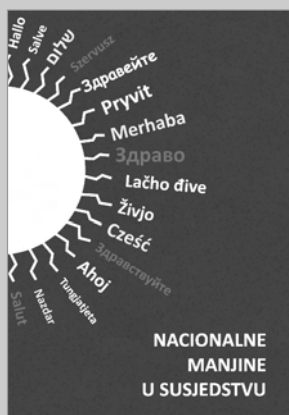

ALTERNATIVNI IZVJEŠTAJ O IMPLEMENTACIJI CEDAW KONVENCIJE I ŽENSKIM LJUDSKIM PRAVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Izveštaj je nastao kao rezultat koalicijskog djelovanja grupe ženskih nevladinih organizacija u Bosni i Hercegovini, koje su, uz podršku i koordinaciju nevladinih organizacije „Prava za sve“ iz Sarajeva i Helsinškog parlamenta građana Banja Luka, prikupile podatke, izvršile analizu stanja i definisale ključne preporuke u oblastima koje zahtijevaju hitno, kontinuirano, sistematsko i sistemsko djelovanje vladinih institucija na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, u cilju unapređenja stvarnog stanja i omogućavanja ženama Bosne i Hercegovine nediskriminatorni pristup njihovim pravima. Izveštaj pokriva četiri oblasti u kojima je bilo moguće realne probleme u praksi potkrijepiti relevantnim podacima, iskustvima žena i saznanjima nevladinih organizacija, a to su: ekonomski položaj žena, položaj žena u javnom i političkom životu, nasilje nad ženama i trgovina ženama i položaj i ostvarivanje ženskih ljudskih prava Romkinja u BiH.

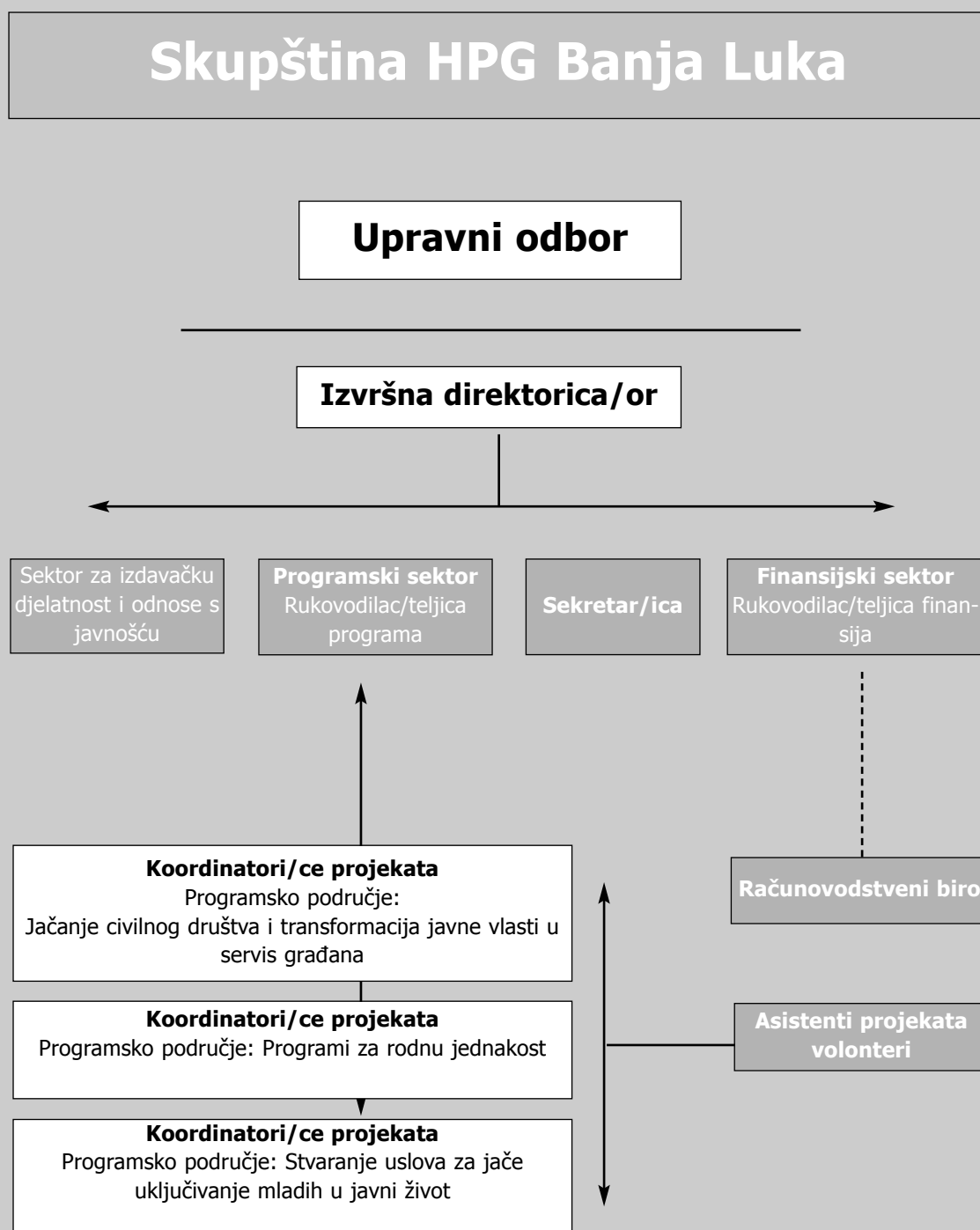

NACIONALNE MANJINE U SUSJEDSTVU

Nastojeći da široj javnosti približi bogato kulturno naslijeđe koje nacionalne manjine njeguju u njihovom zajednicama odštampali smo brošuru „Nacionalne manjine u susjedstvu“. U brošuri su predstavljeni interesantni podaci iz istorije nacionalnih manjina, tačnije kada su i kako došle na prostore država BiH, Srbije i Hrvatske, zanimljive činjenice iz njihove prošlosti koje su se „ukorijenile“ u naš svakodnevni život, kao što su poznata jela nacionalnih manjina, znamenite građevine, brojne riječi, ali i poljoprivredne alatke i ostaci uređenja državne i opštinske administracije. Pored toga, predstavljen je i način na koji nacionalne manjine nastavljaju da njeguju svoju tradiciju i kulturu, te duhovni i religijski život.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA HELSINŠKOG PARLAMENTA GRAĐANA BANJA LUKA

FINANSIJE

PRIHODI I RASHODI U 2010. GODINI	IZNOS U BAM	IZNOS U EUR
Neutrošena sredstva iz 2009. godine	246977.7	126277.74
Povrat sredstava donatoru	5098.34	2606.74
Ostatak neutrošenih sredstava iz 2009. godine	241879.45	123671.00
PRIHODI U 2010. GODINI		
Donatorska sredstva	474079.36	242392.93
Partnerske organizacije	31700.25	16208.08
Refundacija za porodijsko odsusutvo	14000.36	7158.27
Prihod iz budžeta Grada	2000.00	1022.58
Individualne donacije	1655.78	846.59
Kamate	220.98	112.99
Pozitivne kursne razlike	16001.08	8181.22
UKUPNI PRIHODI	539657.81	275922.66
RASPOLOŽIVA SREDSTVA U 2010	781537.26	399593.66
RASHODI U 2010. GODINI		
Neto plate	116372.98	59500.56
Porezi i doprinosi	66495.64	33998.68
Nabavka opreme i kanc. materijala	10396.22	5315.50
Troškovi aktivnosti	333532.52	170532.47
Negativne kursne razlike	14389.86	7357.42
UKUPNI RASHODI	541187.22	276704.63
OSTATAK NEUTROŠENIH SREDSTAVA U 2010. GODINI	240350.04	122889.02

Osoblje Helsinškog parlamenta građana:

Lidija Živanović
Aida Arsović
Dragana Dardić
Aleksandar Žolja
Tanja Slijepac
Stanislava Ninković
Vedrana Dimitrijević
Maja Kremenović

Članovi i članice Upravnog odbora:

Damir Miljević
Nada Golubović
Vehid Šehić

Volonteri i volonterke:

Miloš Blagojević
Jovan Stanišić
Bojana Đakić
Goran Bursać
Vladimir Radišić
Slađana Koljančić

Donatori koji su podržavali naš rad u 2009. godini:

Evropska unija
Fondacija "Kvinna Till Kvinna" Švedska
Fondacija Instituta za otvoreno društvo - FOSI
Fondacija "Friedrich Ebert", Njemačka
Grad Banja Luka